

2

Integrated Module in ESP, MTB-MLE, AralPan and MAPEH

Quarter 2, Week 1

PAG-AARI NG PAMAHALAAN
HINDI IPINAGBIBILI

ESP, MTB-MLE, ARALING PANLIPUNAN AND MAPEH

Alternative Delivery Mode Quarter 2 – Week 1

Isinasaad sa Batas Republika 8293, Seksiyon 176 na: Hindi maaaring magkaroon ng karapatang-sipi sa anomang akda ang Pamahalaan ng Pilipinas. Gayonpaman, kailangan muna ang pahintulot ng ahensiya o tanggapan ng pamahalaan na naghanda ng akda kung ito ay pagkakakitaan. Kabilang sa mga maaaring gawin ng nasabing ahensiya o tanggapan ay ang pagtakda ng kaukulang bayad.

Ang mga akda (kuwento, seleksiyon, tula, awit, larawan, ngalan ng produkto o brand name, tatak o trademark, palabas sa telebisyon, pelikula, atbp.) na ginamit sa modyul na ito ay nagtataglay ng karapatang-ari ng mga iyon. Pinagsumikapang matunton ang mga ito upang makuha ang pahintulot sa paggamit ng materyales. Hindi inaangkin ng mga tagapaglathala at mga may-akda ang karapatang-aring iyon. Ang anomang gamit maliban sa modyul na ito ay kinakailangan ng pahintulot mula sa mga orihinal na may-akda ng mga ito.

Walang anumang parte ng materyales na ito ang maaaring kopyahin o ilimbag sa anumang paraan nang walang pahintulot sa Kagawaran.

Inilathala ng Kagawaran ng Edukasyon
Kalihim: Leonor Magtolis Briones
Pangalawang Kalihim: Diosdado M. San Antonio

Development Team of the Module

Writers: Carmen Tagad, Marife S Icao, Chona P. Regañon, Chyren S. Quirante, Alona P. Berhay, Marilou M. Talay, Clara C. Pacaro, Lucia B. Bulos, Irene T. Bagtasos, Yolanda L. Manigos, Susana I. Cordero, Ma. Charina B. Adaza, Jeanette Y. Bael

Editors: Jessah S. Anadeo, Jee Jean R. Ruiz, Marife G. Bulosan

Layout Artist: John Michael Q. Bulosan, Mae Donette T. Quijano, Anthony B. Baybay, Eduardo T. Sario, Engelmar N. Pedros, Miraflor N. Calunsag, Evelyn P. Lumucso, Milisa C. Alam

District Management Team: Antonio T. Acedo, PSDS Roxas I, Benedicto S. Tomales, PSDS Roxas II, Dennipher T. Rillera P-II RCS, Dario E. Tiempo P-I DCS, Justiniano M. Tomogon P-I,

Division Management Team:

Ma. Liza R. Tabilon Ed. D., CESO V	- SDS
Judith V. Romaguera, CESE	- ASDS
Ma. Judelyn J. Ramos, CESE	- ASDS
Armando P. Gumapon, CESE	- ASDS
Lilia E. Abello Ed. D.	- CID Chief
Evelyn C. Labad	- EPS, LRMS
Grace T. Dela Cruz	- EPS, MTB-MLE

Printed in the Philippines

Department of Education – Schools Division of Zamboanga del Norte

Office Address: Capitol Drive, Estaka, Dipolog City

Telefax: (062) 215 3747

E-mail Address: zn.division@deped.gov.ph

Katuyuan sa Pagkat-on

Kininga modyul gidisenyo ug gihimo para nimo aron s pagsukod sa imong kaalam sa:

1. **ESP:** Nakapakita og pagkawili ug pagkamahigalaon nga nay pagsalig sa mga musunod:
6.1) pamilya 6.2) silingan 6.3) klasmeyt 6.4) bisita
6.5) kaila 6.6)tagalaing lugar;
2. **MTB-MLE:** Makasulat og Parapo gamit ang hingtungdan, butang, panghupot nga pulingalan (possessive pronoun), pagsunod sa kauyunan sa pagsulat;
3. **Araling Panlipunan:** Makasaysay sa gigikanan sa komunidad base sa pagpangutana ug pagpaminaw sa mga storya sa mga katigulangan sa komunidad.

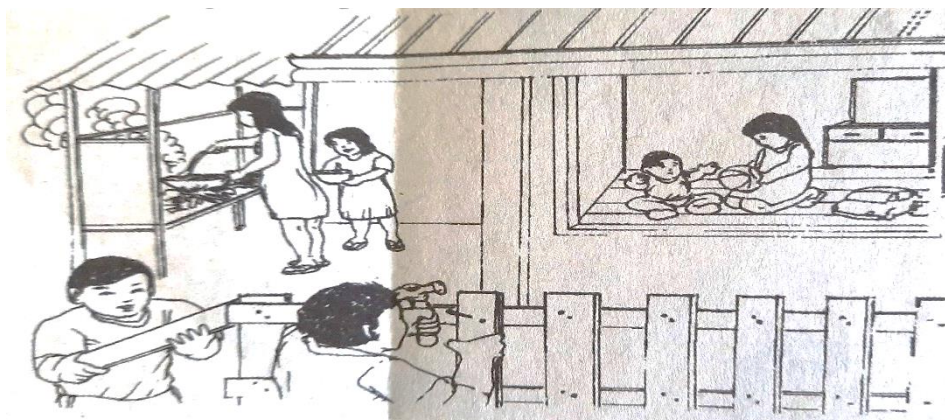
UNANG ADLAW

I. *Hibaloan Nato*

Buhata Kini

Subay sa retrato nga inyong nakita, maghimo og lima ka pahayag o sentence.

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

Hisgutan Ta

1. Nganong mahinungdanon ang pagtinabangay sa buluhaton sa panimalay?
2. Isip usa ka miyembro sa pamilya, unsa nga mga buluhaton sa panimalay ang imong ginabuhat? Nganong imo kining ginabuhat?
3. Unsa imong gibati nga makatabang sa mga buluhaton sa pamilya? Ngano man?

II. *Balikan Nato*

Basaha ug Sabta. Gamita ang hustong pulingalan sa pahayag. Isulat ang pulingalan sa imong papel.

1. Nisayaw _____.

2. Nagdula _____.

3.

Kinsa ang nagtanom niini nga bulak?

_____ maoy nagtano m ana nga bulak.

4.

Gipangga koang _____ anak.

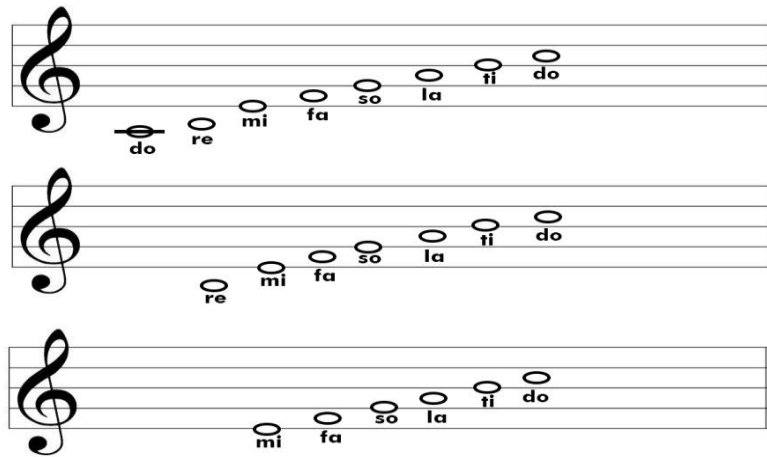

ALAMIN

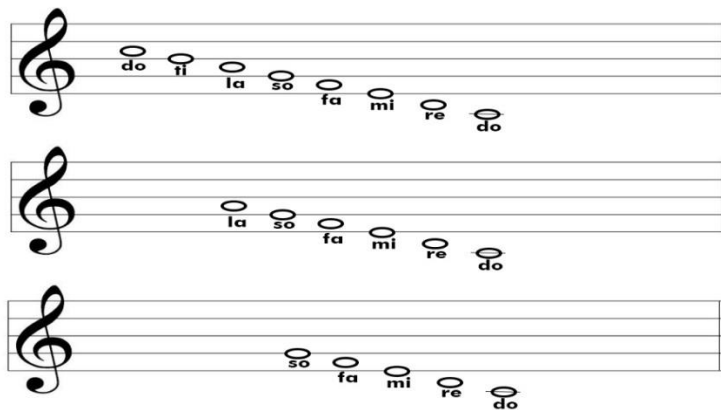

Ang musika adunay tunada, mahinay og makusog. Sa matag tunada niini aduna kini katumbas nga mga nota. A ng mga nota atong makita sa musical staff. Atoa kining gitawag ug so-fa silaba. Ang so – fa silaba adunay taas ug hinay nga tingog sa mga nota.

Kini nagpakita sa pagtaas sa mga nota.

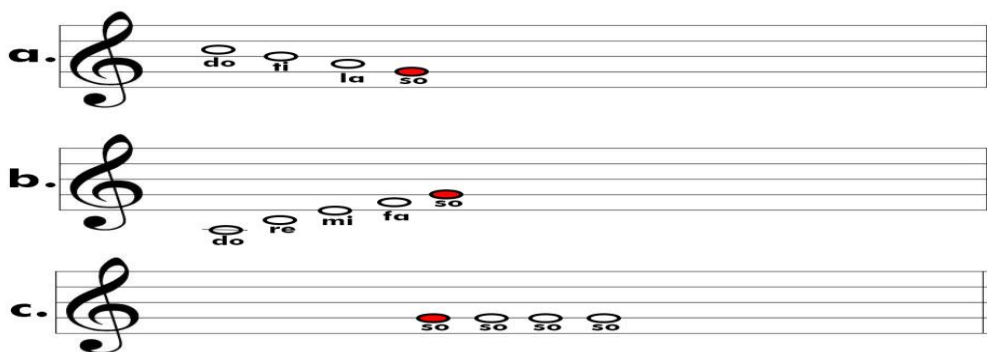
Kini usab nagpakita sa pag-ubos sa mga nota.

SURIIN

Tubaga ang mga pangutana. Lingini ang letra sa insaktong tubag

1. Asa niini ang nagpakita sa pataas nga notang so?

2. Asa niini ang nagpakita sa paubos nga notang la?

a.

b.

c.

TAYAHIN

Butangi ug tsek (/) ang nawong nga malipayon

kon uyon ka ug dili ka uyon butangi ug tsek (

/) ang masulob-on nga nawong .

1. Unsay imong gibati samtang nagkanta?		
2. Nahimo ba nimo ang pagkanta sa duha ka parte ang pagtaas ug pag-ubos sa tono?		
3. Layhan ka ba sa pamaagi sa pagkanta?		
4. Duna ka bay nakat-unan samtang ngkanta?		

IKADUHANG ADLAW

III. Hikaplagan Nato

Magbasa Kita

Sa Parke

Adlaw nga Sabado, sila si Gino ug Karen nangadto sa parke. Dala ni Karen ang iyang itom nga itoy.

“O! pagka anindot sa mga bulak”, matud pa ni Gino.
“Bitaw, nagkalian-lain ang iyang kolor”, tubag niya ni Gino.
“Ganahan ko mokutlo og usa para nako”, niingon si Gino.
“Ayaw, gidili ang pagpangutlo og bulak dinhi”, tubag ni Karen.

Wala nipadayon og kutlo og bulak si Gino. Nakahinumdom dayon siya sa ilang leksyon sa eskuylahan mahitungod sa **Environmental Prints**. “Ikaw ba nalingaw sa paglantaw sa mga bulak?”, panguta ni

Unya sa kalit lang, nangita si Karen sa iyang itoy ug nangutana “Hain man ang akong itoy”?

“Imo kaadtong itoy nga nagkalapok?”, tubag sa bata nga naglingkod tapad nila. Giduol dayon ni Karen ang iyang itoy. Nagdala sila sa pagpauli sa ilang balay aron ligo-on ang itoy nga nagkalapok.

A. Mga Pangutana

1. Kinsa man ang nangadto sa parke?
2. Unsa man ang ilang gibuhad didto?
3. Nipadayon baog kutlo si Gino og bulak? Ngano man?
4. Naunsa man ang itoy ni Karen?
5. Aduna ba kay binuhing hayop sa balay?
6. Giunsa man nimo pag-atiman ang imong binuhing hayop?

Balikan nato ang storya. Makita nato nga nay mga pulong nga nay badlis. Ang mga pulong nga nay badlis sama sa **nako, ikaw, iya, niya, imo** maoy gitawag og **possessive pronoun**.

IV. Susihon Nato

Unang Buluhaton

A. Isulat ang husto nga **possessive pronoun** sa matag pahayag o **sentence**. Pilia ang imong tubag sulod sa kahon.

nako	ikaw	iya	niya	imo
------	------	-----	------	-----

1. _____ pangitaa ang iro.
2. Nindot ang _____ nga hardin.
3. Ang _____ nga amiga ako sab nga amiga.
4. Ang igsoon _____ nindot mosayaw.
5. Ang amahan _____ mahilig sa kinaiyahan.

B. Basaha ang dialogue sa ubos. Isulat sa inyong papel ang husto nga **possessive pronoun**. Pilia ang imong tubag gikan sa mga pulong nga naa sa kahon.

Nako	ikaw	iya	niya	imo
------	------	-----	------	-----

Sa sulod sa eskuylahan nag-istorya hanay ang tulo ka managhigala.

Jen: Bert, nakakita ka sa libro?
_____ bang ghipos?

Bert: Wala raba, _____ Mel kita ka?

Mel: Gihulaman man to _____.

Jen: _____ ba diay ang gihulaman?

Mel: Gipahulam man _____ niya?

Jen: Unsa? Nganong _____ man nga gipahulaman nga dili man to _____?

Adunay lain-lain nga kolor, porma ug grano ang mga nagkalain-laining mga butang sa atong palibot apil na ang mga mananap sa yuta/kalasangan o kadagatan.

Direksyon:

Isumpay ang porma ug ang butang pinaagi sa paglinya niini gikan sa porma padulong sa butang. Isulat sa blangko nga linya ang ngalan sa matag po

Porma

Butang

A.

1. _____

2. _____

B.

Daghan og lain-lain ang mga mananap nga makita sa kakahoyan o kalasangan. Lain-lain ang ilang linya, kolor, porma ug grano. Ang uban niining mga mananap makita nato sa zoo.

Ang mga kolor nga pula, dalag ug asul maoy gitawag og primera nga mga kolor.

Ang kolor nga kahel, berde ug lila maoy gitawag og mga sekondaryo nga mga kolor.

Pagsukod sa Nakat-onan.

Tan-awa ang hulagway sa Kadagatan ug isulat ang ngalan sa mga hayop sa kahon.

Nagkalain-lain ang mga grano sa matag mananap dunay puntik-puntik, balahiboon, sinaw, kasap, tunukon, ug danlog.

Buhaton Kini:

A. Tan-awa ug ilha ang lain-lain nga mananap/butang sa daga.

Pilia ug lingini ang saktong grano sa matag mananap.

Pagsukod sa Nakat-onan:

1. Ang grano sa Dolphin (tunukon, hamis).

2. Ang grano sa kasag (hamis, kasap)

IKATULONG ADLAW

V. *Palambuon Nato*

Basahon Nato

Maria : Maayong adlaw Karim. Kuyog ta sa balay. Akong ipa – ila –ila ang akong ig – agaw, si Luzviminda.

Karim : Kaanindot sa pangalan, Luzviminda. Asa gikan ang iyang ngalan?

Maria : Sa una nga silaba sa Luzon, Visayas ug Mindanao. Diha gikuha ang iyang pangalan.

Karim : Ah, mao diay nga Luzviminda. Panguntan – on pud nako si Ina kon asa niya gikuha ang akong pangalan.

Tubaga kining mga panguntana

1. Kinsa ang managhigala?
2. Unsa ang ilang gihisgutan?
3. Kinsa ang ig-agaw ni Maria?
4. Asa gikan ang iyang pangalan?
5. Kinsa kaninyo ang nakahibalo kon asa gikan ang inyong pangalan? Isulat pinaagi sa usa ka parapo gamit ang inyong papel.

Hibaloi Kini

Ang atong pangalan magpaila kanato. Kini usab magpakita sa atong pagkalahi sa uban. Gawas kanatong mga tawo aduna usab ubang butang nga gihatagan og pangalan sumala sa hiyas ug kasaysayan niini. Kini mao ang inyong diskubrehon karon.

Buhata Kini

Akong Nahibaluan Mahitungod sa Gigikanan sa Ngalan sa Akong Komunidad	Akong Gustong Mahibaluan Mahitungod sa Gigikanan sa Ngalan sa Akong Komunidad	Akong Nahibaluan Mahitungod sa Gigikanan sa Ngalan sa Akong Komunidad

Hibaw-on Ta

Susiha ug ilha ang hulagway. Unsa ang inyong nakita sa hulagway?

Susihon Ta

Itukma ang pulong nga nagpakita sa insaktong lihok sa matag-hulagway.

A.

B.

Lukso

2.

Dagan

3.

Lakaw

4.

Ambak

IKAUPAT NGA ADLAW

VI. *Buhaton Nato*

Estoryahi ug Kat - oni

Ang Probinsiya sa Zamboanga del Norte

Sinulat ni Jessah S. Anadeo

Ang probinsiya sa Zamboanga del Norte nagbaton og daghang munisipalidad ug duha ka siyudad, ang Dipolog City og Dapitan City.

Ang probinsiya gipanguluhan ni Gobernador Roberto Y. Uy. **Iya** kining gipalambo pinaagi sa paghatag og daghang proyekto. Gitagaan **niya** og dakong pagtagad ilabi na ang agrikultura. **Iyang** gisuportahan ang mga hangyo sa mag – uuma.

“ Nakitanako ang pag – asenso sa among probinsiya” matud pa sa usa ka lumulupyo.

“ Kining tanan gihimo sa atong gobernador para **ikaw** katawhan mabulahan ug **imong** maangkon ang kauswagan,” ang panapos nga pulong sa usa ka opisyal sa probinsiya.

Tubaga kini:

A.

1. Unsa kabahin ang estorya?
2. Kinsa ang Gobernador sa Probinsiya?
3. Unsa nga proyekto gitagaan og dakong pagtagad?
4. Ngano nga nilambo ang probinsiya?
5. Ikaw, unsa imong mahimo para mulambo ang imong komunidad?

B. Balikaug tan – aw ang estorya, ilita sa papel ang mga **possessive pronoun** nga imong makita.

1. _____	4. _____
2. _____	5. _____
3. _____	

Sublion Ta

Sa niagi natong natun-an atong nahibaloan ang kabahin sa Pagpili sa Insaktong Pagkaon. Kini karon atong pagasundan ug tun-an ang kabahin sa Insaktong Pag-atiman sa Parte sa Lawas.

Hibaw-on Ta

Susiha ang hulagway sa ubos. Unsa ang inyong nakita sa hulagway?

Susihon Ta

Kantaha ang ‘Mga Parte sa Lawas’

“Mga Parte sa Lawas”

(tono ng: “Sampung mga Daliri”)

Mga Parte sa lawas

Hinganlan nato

Mata, ilong, baba, dalunggan, kamot og tiil

Ato kining ampingan ug atimanon

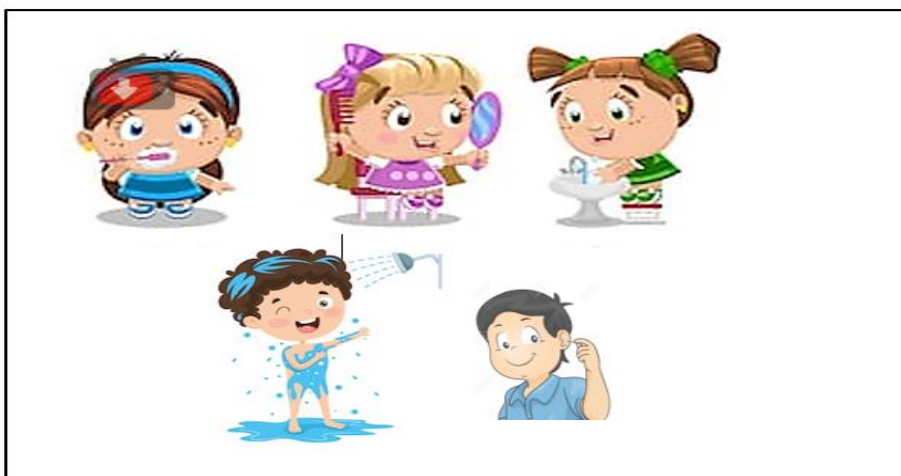
Likay sa sakit, manglimpyo pirme

Himsog kitang tanan.

Tubaga ang mga pangutana.

1. Unsa nga mga butang ang gihisgutan sa kanta?
2. Nganong kinahanglan man nga ampingan ang atong lawas?
3. Gibuhat pud ba nimo ang pagpanglimpyo sa imong mga parte sa lawas?
4. Unsa man kaayo ang angay buhaton nimo aron malimpyo ang nagkalain-laing parte sa imong lawas?

Susiha ang hulagway.

Batasanon nato ang pagpanglimpyo ug pag-atiman sa atong mga parte sa lawas aron malikayan nato ang mga sakit sama sa sip-on, hilanat, ubo, kuto, katol-katol sa panit, piskat ug uban pang mga klase sa sakit nga pweding makuha nato kon kita magpasagad.

IKALIMANG ADLAW

VII. Sukdon Nato

Tubagon Nato

- A. Isulat ang saktong **possessive pronoun** sa matag pahayag.
Pilia ang imong tubag sulod sa kahon.

nako	ikaw	iya	niya	imo
------	------	-----	------	-----

1. Gina ang ngalan _____.
2. _____ kining iro?
3. Asa si Lina? _____ kining bag?
4. Ako ang maghugas sa plato ug _____ ang manilhig sa palibot.
5. Ihatag _____ ang imong libro.

- B. Magsulat og usa ka parapo nga adunay lima ka pahayag mahitungod sa gigikanan sa imong komunidad.

PAGYAMANIN

Kompletaha ang so fa silaba.

1. do __, mi fa __
2. mi__ so, __ ti
3. do,__ , la,__
4. fa, __, re,__
5. __, la __do

Sulayan Ta

UNANG BULUHATON

Lingini ang letra sa insaktong tubag.

1. Sa pagdula og chienne garter asa sa mga lihok ang imong buhaton?
a. molakaw
b. modagan
c. mulokso
2. Unsa man ang buhaton kon kita motabok sa tulay?
a. Moambak
b. Maghinay ug lakaw c. Modagan
3. Kung kita maligo sa dagat unsa nga lihok sa atong lawas ang napalambo?
a. Paglangoy
b. Pagdagan
c. Pag-ambak
4. Sa pagdula ug Luksong Tinik unsa man ang angay buhaton? a. Maglakaw b. Moambak c. molukso
5. Si Mang Berto usa ka manananggot unsa man ang iyang himuon aron maabot sa taas sa lubi?
a. Mokatkak
B. mulokso
c. matulog

Buhaton Ta

Unang Buluhaton

Lingini ang hulagway nga nagpakita ug insaktong pag-atiman sa parte sa lawas.

1. Ilong (a)

(b)

2. Mata (a)

(b)

3. Dalunggan (a)

(b)

4. Panit (a)

(b)

5. Buhok (a)

(b)

References

Science and Health 2 Teacher's Manual (p. 10-12)

(Joy A.Apostol, Rebecca C. Nueva Espana)

Growing with Science and Health 2 (p.21-22)

(Domanias, Lucia 1997)

K to 12 Curriculum Guide Health (p. 22)

MAPEH 2 Learner's Material (p. 347-351)

Music, Arts, Physical Education and Health TG. (p. 284-286) Music, Arts,

Physical Education and Health (MAPEH) Learners Materials (p.264-26)

MTB-MLE 2- LM & TG

ARALING PANLIUNAN 2- LM&TG

ESP 2- LM&TG